

משרד החינוך

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

מדריך למורה

לבתי הספר העל-יסודיים

לקראת

מפקד האוכלוסין 2008

עורכת ראשית: **טליה בן אבי - שטיינברג**, מנהלת תחום הסברה, מפקד
האוכלוסין 2008 - הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
מפיקה ראשית: **אסנת שרעבי**, רכזת הסברה, מפקד האוכלוסין 2008 -
הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
ציצוב גרפי: **לשכת הפרסום הממשלתית**
הדפסה: **פרינטיב, ירושלים**

מרכזת וכותבת ההפעלות למורים: **אורלי קלינסקי**, סגנית מנהלת מה"ד
מרכז, מינהל ח"ן - משרד החינוך
כותבי ההפעלות למורים: **פאינה רודין, סוהא תאבת, רחמים תגאייה** -
משרד החינוך
עורכת ההפעלות למורים: **נעמי גנאל**, מנהלת תחום תכנים תכניות הכשרה
והשתלמות, מינהל ח"ן - משרד החינוך

למורים שלום רב,

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס) תקיים בסוף שנת 2008 - תחילת שנת 2009 את מפקד האוכלוסין. המפקד מתבצע בדרך כלל פעם בעשור. לקראת ביצוע מפקד האוכלוסין 2008, חברו משרד החינוך והלמ"ס יחד כדי לשתף פעולה. שיתוף הפעולה ייעשה על ידי לימוד נושא המפקד ופעילות הלמ"ס במערכת החינוך לקראת סוף שנת 2008. החשיבות בהכרת הלמ"ס ופעילותה היא במימוש זכותו של הפרט ליצירת מידע עדכני לטובת החברה כולה.

יצירת המידע והשימוש בו מגלמים את כל ערכי הליבה של חברה דמוקרטית ומודרנית, ובהם:

1. ניהול מדינה מודרנית - כל מדינה מודרנית זקוקה לנתונים לצרכיה וגם כבסיס וכמדד להשוואות עם מדינות אחרות ולשימושם של גורמים בין-לאומיים.

2. השפעה על הממשל - לנתונים הנאספים חשיבות רבה, הואיל והם עומדים לרשות מקבלי ההחלטות במישור הארצי ובמישור המקומי, לצורך תכנון עתידי.

3. בקרת הממשל - הנתונים הנאספים עומדים לרשות הציבור ויכולים לשמש כלי נוסף לבקרה של תהליך קבלת ההחלטות.

4. ייצוג הפרט וקבוצת פרטים הדומים לו באופיים הדמוגרפי-חברתי-כלכלי - במדינה דמוקרטית יש לאזרח כמה צמתים שבהם הוא יכול לייצג את עצמו ואת הדומים לו. הצומת המרכזי הוא בחירות. צומת אחר הוא שיתוף פעולה עם סוקרי הלמ"ס בסקרים השונים שהיא עורכת. השתתפות הפרט היא ייצוג עצמו וקבוצת האנשים הדומים לו.

5. סיוע לכל אחד מאתנו בקבלת החלטות הנוגעות לנו - הנתונים עומדים גם לרשותנו ואנו יכולים לעשות בהם שימוש ולקבל החלטות הנוגעות לנו, למשפחתנו ולסביבת המגורים שלנו.

באמצעות מגוון רחב של נתונים שאותם הלמ"ס מעמידה לרשות הציבור יהיה ניתן לחזק את הנושאים שנלמדים בבתי הספר, לפתח נושאים חדשים, להבין את הנושאים שעומדים על סדר היום הציבורי על ידי שימוש בנתונים ממקור ראשון, לחנך את הילדים לאקטיביות אזרחית על ידי השתתפות בסקרים ועוד. אנו מקווים כי פעילות משותפת זאת תפתח דלת רחבה יותר לעולמה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ולשיתוף פעולה פורה גם בעתיד באופן קבוע ורציף.

בהזדמנות זו אנו מבקשים להזמין אתכם לעיין בחוברת שהפקנו עבורכם. אנו מקווים כי כל אחד מכם ימצא עניין בחוברת זו, ובדרכו יעביר את הנושא לציבור התלמידים, כדי שיצאו גם הם נשכרים. אנו נעמוד לרשותכם בכל דבר ועניין.

בתודה מראש על שיתוף הפעולה ובתקווה להמשך שיתוף פעולה פורה גם בעתיד.

בכבוד רב,

פרופ' שלמה יצחקי

הסטטיסטיקן הממשלתי

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

"וישמע שאול את העם, ויפקדם בטלאים, מאתים אלף רגלי ועשרת אלפים את איש יהודה"

(שמואל א טו, ד).

עמיתי אנשי החינוך,

ביום ראשון, א' טבת תשס"ט, נר שביעי של חנוכה, 28/12/2008, יצא לדרך **מפקד האוכלוסין** השישי של מדינת ישראל. המפקד ימשך כחודשיים עד אמצע פברואר 2009. במהלכו, יבקר סוקרים בבתי התושבים ויקיימו עימם ראיון קצר המבוסס על שאלון הבודק נושאים שונים. מפקד זה יקיף כ-20% מתושבי מדינת ישראל, ולא את כלל התושבים ולכן הוא נקרא גם **סקר מפקד האוכלוסין. הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (למ"ס)**, היא הגורם המקצועי שתפקידו לאסוף מידע חברתי כלכלי אודות אזרחי המדינה והיא עושה זאת גם באמצעות המפקד שנערך מדי עשור.

במדינה שבה חיים למעלה משבעה מיליון תושבים, זקוקים משרדי הממשלה למידע רב אודות התושבים על מנת שיוכלו לנצל ביעילות את תקציביהם, לפתח תשתיות, להעניק שירותים חיוניים, לקבוע גובה קצבות סוציאליות ועוד. מידע זה משפיע במידה רבה על חיי היום יום שלנו כאזרחים במדינה דמוקרטית ויש בו כדי לסייע לנו בקבלת החלטות שונות כגון בחירת אזור מגורים ובחירת תחומי לימוד.

מידע אמין הוא כלי חיוני בידי אזרחי מדינה דמוקרטית. אזרח מועיל התורם לחברה צריך שיהיו לרשותו מידע וכלים להשיג את המידע ולעשות בו שימוש.

המפקד מהווה עבורנו **הזדמנות חינוכית, לטפח בתלמידינו כישורים של אזרחות נבונה**; להציג בפניהם את חשיבותה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, את השפעתה על זכויות הפרט, להפגיש אותם עם מושגים מרכזיים (כמו אחוז האבטלה, רמת השכר הממוצעת במשק, גובה המדד), לאפשר להם להבין כיצד ניתן לעשות שימוש מושכל בנתונים המתפרסמים על ידי הלמ"ס. זו גם הזדמנות לחזק בהם את ערך הקהילתיות, בכך שנעודד אותם ובאמצעותם גם את הוריהם, לקחת חלק פעיל במילוי החובה האזרחית ולשתף פעולה עם הסוקרים שיבקרו בבתיהם.

בשל חשיבות הנושא אני פונה אליכם, אנשי החינוך, לקיים פעילות חינוכית הסברתית לקראת המפקד במהלך חודש דצמבר. בחוברת זו תמצאו הפעלות לשעת מחנך ורעיונות לשילוב הנושא בתחומי הדעת השונים. אנשי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ישמחו לעמוד לשירותכם בכל שאלה ועזרה שתידרש.

בכבוד רב,

שלומית עמיה

המנהלת הכללית

משרד החינוך